

МОВА — КОРДОН НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

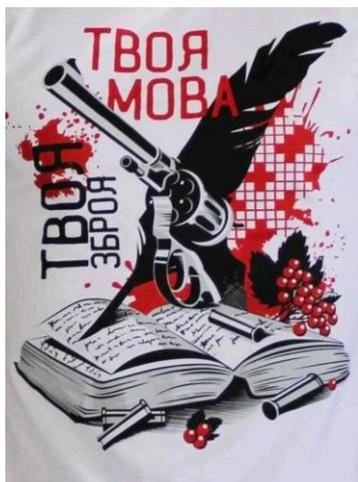

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

МОВА — КОРДОН НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

20 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

Львів 2026

«Мова — кордон національної безпеки»: збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Львів, 20 лютого 2026 року. Львів: ЛДУ БЖД, 2026. 458 с.

РЕДКОЛЕГІЯ:

Дмитро БОНДАР, доктор юридичних наук, доцент;
Василь ПОПОВИЧ, доктор технічних наук, професор;
Ярослав ІЛЬЧИШИН, кандидат педагогічних наук;
Ігор КОВАЛЬ, доктор педагогічних наук;
Лідія ВЕРБИЦЬКА, кандидат філологічних наук;
Ірина БАБІЙ, кандидат педагогічних наук;
Тетяна БОТВИН, доктор філософії, доцент;
Христина ВЕРБИЦЬКА, кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент;
Мар'яна ГДАКОВИЧ, кандидат філологічних наук, доцент;
Марія ІВАНЧЕНКО, кандидат філологічних наук, доцент;
Тетяна КОНІВІЦЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент;
Марина КУЛЬЧИЦЬКА, кандидат філологічних наук, доцент;
Галина ХЛИПАВКА, кандидат педагогічних наук;
Ольга ШЕЛЮХ, кандидат філологічних наук, доцент.

Технічне оформлення: *Тетяна КОНІВІЦЬКА*

Збірник укладено за матеріалами IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Мова — кордон національної безпеки» 20 лютого 2026 року.

Матеріали друкуються українською, польською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- Секція 1. Мова і національна психологія.
- Секція 2. Мова як інструмент гібридної війни.
- Секція 3. Національні мови і культури в їх специфіці та взаємодії. Українська мова у світі. Мова у системі сучасної науки.
- Секція 4. Актуальні проблеми викладання української мови у вищій школі.

За точність наведених фактів, самостійність наукового аналізу та нормативність стилістики викладу, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідають автори матеріалів та їхні керівники.

UDC 81.27:394

LANGUAGE AS A CARRIER OF CIVILIZATIONAL IDENTITY

Viktoriya HRON,
Candidate of Historical Sciences;
Nataliya YEREMEYEVA,
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor
National University of Civil Defense of Ukraine

Linguistics - the science of language as a social phenomenon - has a complex structure and raises an inexhaustible range of questions for the scientific community. The complexity of linguistics is due to the complexity of its object – the fundamental factor of the ontogenesis of individual personalities, large and small nations, and humanity as a whole [2, p. 3]. At the present stage, the development of language systems occurs under the influence of two opposing factors: on the one hand, the acquisition of identity, and on the other, interpenetration and mutual influence.

In fact, the enrichment of languages with words of foreign origin has occurred throughout human history. This is facilitated by trade and cultural contacts between representatives of different peoples, as well as conquests. Regarding the last remark, it was precisely armed conflicts, which often ended in the conquest of one people by another, that were an important language-forming factor in ancient times (how painful it is for us to realize this today). As an example, we can use several episodes from the history of the English language:

- 8th century - Viking expansion. Thanks to this, many words of Danish origin appeared in the English language;

- 1066 – victory of the French party in the struggle for the British throne after the death of Edward the Confessor. As a result, the English vocabulary has become richer with a whole series of French words, or words that came through the French language.

It is worth emphasizing here that, according to many historians, sociologists, linguists, as well as politicians and career diplomats, the fact that we, humanity, continue to exist in the 21st century has been largely made possible thanks to the work of translators. There is every reason to consider this profession one of the oldest. It appeared when one day people,

instead of immediately starting to kill each other, decided to try talking first. It is quite likely that some ancient dragoman interpreter saved civilization.

By the way, it is language that is the defining characteristic of civilization. At the same time, we use the word «civilization» both in the sense of «the antithesis of savagery» and in the sense of «cultural and spiritual integrity». The point is this: one of the founders, Stepan Tomashivsky, considered the history of humanity to be a process of the emergence, development, and decline of civilizations. Every civilization, in the scientist's vision, was the product of a combination of three principles - territory, people (that is, people who chose to live in this territory), and culture (which arises as a result of the interaction of territory and people). Language is an integral part of culture. The phonetics and vocabulary of a language are influenced by the sounds of nature, climate, and humidity. The concepts and images of language reflect the diversity of the animal and plant world. Grammar is the nature of communication between community members and with representatives of other communities [5]. As the prominent Ukrainian linguist O. O. Potebnya emphasized, «Languages always have a national form and can only be a direct creation of the people» [4].

At the same time, one should take into account the complexity of the phenomenon of national life and, as a result, the inability of modern science to provide a clear definition of the concept of a nation and establish a clear list of characteristics that can be used to clearly divide communities into nations and non-nations. For example, the famous Ukrainian political scientist (in exile) with a world reputation, I. Lysyak-Rudnytsky, in one of his works dedicated to national issues, argued: language belongs to the so-called «vegetative» features of the nation. After all, a child's perception of his native language occurs unconsciously, through «the direct influence of the immediate environment, therefore, primarily through the family». «Instead, the existence of a nation is based on the conscious will of its members» [3, p. 12].

One can only object to the outstanding scientist in the sense that the concept of civilizational identity is much broader than the concept of national unity. It has been proven that the basis of civilizational self-consciousness is the cultural code – «a set of standardized or normative conventions, expectations, or signifying practices» that are based on ancient archetypes and imprinted in linguistic paradigms [1]. Thus, it is language, a product of the traditional to national phase (if by nation we mean the modern

form of organization of society), that is the determining factor in the formation of civilizational self-consciousness.

ЛІТЕРАТУРА

1. Культурний код. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%BA%D0%BE%D0%B4
2. Левицький А., Сингаївська А. Славова Л. Вступ до мовознавства. К.: Центр, 2006. 104 с.
3. Лисяк-Рудницький І. Формування українського народу й нації (методологічні завваги) // Історичні есе: Т 1. К.: «Основи», 1994. С. 11-39.
4. Потебня О. Думка і мова// Губерський Л. В. Філософія. Хрестоматія. Від витоків до сьогодення/ К., 2012. URL: <http://www.pidruchiki.ws>
5. Томашівський С. Історія України. Старинні і середні віки. Мюнхен: УВУ, 1948. 134 с.

УДК 81'32:81'37

ФРЕЙМОВЕ МОДЕЛЮВАННЯ КОНЦЕПТУ WAR

Юлія ДЕМ'ЯНЧУК,

кандидат економічних наук

Львівський національний університет імені Івана Франка

Фреймове моделювання становить другий аналітичний рівень інтерпретації концепту WAR у теоретичній лінгвополітичній синергетиці та забезпечує перехід від лінгвокультурологічного аналізу концептем до реконструкції сценаріїв війни. У запропонованій моделі концепт WAR виконує функцію аттрактора (центру тяжіння смислів воєнного дискурсу), точки біфуркації (моменту зміни смислової домінанти) та конфігураційного поля мовних засобів (воєнно- та військово-політична лексика, фразеологізми, метафори війни). Фреймова структура найповніше відтворює динамічну організацію воєнної комунікації, адже дає змогу простежити взаємодію мовних

Вікторія БОНДАРЕНКО

РОЛЬ КОМУНІКАЦІЇ В МІЖНАРОДНИХ ПЕРЕГОВОРАХ.....107

Оксана ВОЗНЮК, Андрій ПОЦЕЛУЙКО

ФІЛОСОФСЬКИЙ ВИМІР ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ: РОЛЬ МОВИ У ФОРМУВАННІ ТА ТРАНСФОРМАЦІЇ МОТИВАЦІЇ ГРОМАДЯН...111

Валентина ВОЛОШИНА

МАНПУЛЯЦІЇ МОВОЮ У СУЧАСНІЙ ІНФОРМАЦІЙНІЙ ВІЙНІ.....114

Viktoriya HRON, Nataliya YEREMEYEVA

LANGUAGE AS A CARRIER OF CIVILIZATIONAL IDENTITY.....118

Юлія ДЕМ'ЯНЧУК

ФРЕЙМОВЕ МОДЕЛЮВАННЯ КОНЦЕПТУ WAR.....120

Наталія ЄЛЬНІКОВА

СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ТА НЕОЛОГІЗМИ В УМОВАХ ГІБРИДНОГО ПРОТИСТОЯННЯ124

Оксана ЖИЖОМА

МОВНІ ІННОВАЦІЇ ЯК ЗАСІБ ІДЕОЛОГІЧНОГО ТА МОВНОГО СПРОТИВУ.....129

Світлана ІГНАТЬЄВА

МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ В РЕЛІГІЙНІЙ КОМУНІКАЦІЇ.....132

Tetyana ISHCHENKO

EURHEMISATION OF WAR AS TOOLS OF COGNITIVE REFRAMING136

Єлизавета КОСТЕНКО, Юлія ДЕМ'ЯНЧУК

ЕВФЕМІЗАЦІЯ ЯК СТИЛІСТИЧНИЙ ЗАСІБ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ У ДОКУМЕНТАХ НАТО ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ АСПЕКТИ ЇЇ ВІДТВОРЕННЯ.....139